

RAPORT Z BADAŃ

**Aktualny stan normatywny
i praktyki w zakresie
uwarunkowań prawnych i ograniczeń
otwierania w Polsce
uczelni zagranicznych i ich filii
oraz uprawnień uczelni polskich
do prowadzenia kształcenia
poza granicami Polski**

dr Tomasz Jędrzejewski

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Anna Mrozowska-Wyszyńska

Uniwersytet WSB Merito

RAPORT PRZYGOTOWANY W RAMACH PROJEKTU MEIN-PW
„POLSKO-UKRAIŃSKA WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI PRZEDSTAWICIELSKICH
REPREZENTUJĄCYCH REKTORÓW,
NA RZECZ DOSKONALENIA DZIAŁANIA UCZELNI”

Warszawa 2023

Politechnika Warszawska | Wydział Administracji i Nauk Społecznych

Projekt MEiN–PW

pt. „Polsko-ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów, na rzecz doskonalenia działania uczelni”

Sfinansowano z dotacji Ministerstwa Edukacji i Nauki

PARTNER GŁÓWNY

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

PARTNERZY WSPIERAJĄCY

KRASP

Konferencja Rektorów
Akademicznych Szkół Polskich

FUNDACJA
REKTORÓW
POLSKICH

PATRONAT

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Spis treści

Wprowadzenie	4
ROZDZIAŁ 1	
Pojęcie uczelni i filii w świetle prawa polskiego oraz ich znaczenie dla uczelni zagranicznych i ich jednostek organizacyjnych podejmujących działalność w Polsce	5
ROZDZIAŁ 2	
Podstawy prawne tworzenia uczelni zagranicznych i ich filii w Polsce	8
ROZDZIAŁ 3	
Uczelnie zagraniczne i ich filie funkcjonujące w Polsce	10
ROZDZIAŁ 4	
Uprawnienia polskich uczelni do prowadzenia studiów poza granicami Polski	12
ROZDZIAŁ 5	
Polskie uczelnie prowadzące studia poza granicami Polski	15
ROZDZIAŁ 6	
Studia wspólne jako forma współpracy między uczelniami polskimi i zagranicznymi	21
ROZDZIAŁ 7	
Wnioski i rekomendacje w zakresie akademickich relacji polsko-ukraińskich	25
Bibliografia	26
Nota o autorach	28

Wprowadzenie

Przedmiotem i celem niniejszego raportu jest określenie możliwości tworzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uczelni zagranicznych lub ich jednostek organizacyjnych oraz możliwości prowadzenia studiów przez polskie uczelnie poza granicami Polski. Uzupełnieniem analizy jest tworzenie studiów wspólnych z uczelniami zagranicznymi.

Po ustaleniu podstawowych pojęć niezbędnych dla przedmiotowego opracowania, autorzy dokonują analizy instytucji prawnych na podstawie przepisów polskiego prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności ustawy systemowej – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Podejmują próbę ustalenia *ratio legis* analizowanych instytucji, ich zakresu podmiotowego i przedmiotowego oraz zagadnień proceduralnych. Analiza stanu prawnego jest uzupełniana poglądami występującymi w literaturze przedmiotu. Szczególnie istotne wydają się przykłady praktyczne, tj. wskazanie konkretnych rozwiązań wdrożonych przez konkretne uczelnie zagraniczne na terytorium Rzeczypospolitej oraz uczelni polskich poza granicami kraju ich siedziby. W przypadku niektórych analizowanych przepisów podkreślana jest konieczność zmian legislacyjnych.

Na podstawie przeprowadzonej analizy autorzy wskazują na możliwość zastosowania instytucji będących jej przedmiotem w akademickich stosunkach polsko-ukraińskich.

Pojęcie uczelni i filii w świetle prawa polskiego oraz ich znaczenie dla uczelni zagranicznych i ich jednostek organizacyjnych podejmujących działalność w Polsce

Aktualny system szkolnictwa wyższego w Polsce regulowany jest przede wszystkim przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹. Wśród instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki ustawodawca w art. 7 ust. 1 u.P.s.w.n., poza innymi licznymi podmiotami, na pierwszym miejscu wymienia uczelnie. Ich rola jest determinowana zarówno liczbą tych jednostek funkcjonujących w systemie, jak i przede wszystkim zadaniami, które realizują zarówno na rzecz szkolnictwa wyższego, jak i nauki.

Podstawowe zadania uczelni reguluje art. 11 u.P.s.w.n, zgodnie z którym należy do nich zaliczyć:

1. prowadzenie kształcenia na studiach;
2. prowadzenie kształcenia na studiach podyplomowych lub innych form kształcenia;
3. prowadzenie działalności naukowej, świadczenie usług badawczych oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki;
4. prowadzenie kształcenia doktorantów;
5. kształcenie i promowanie kadr uczelni;
6. stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w:
 - procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia,
 - kształceniu,
 - prowadzeniu działalności naukowej;
7. wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, tradycję narodową, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka;
8. stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów;
9. upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury, w tym przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych;
10. działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych, jak również zgodnie z ust. 2. tego art. w przypadku uczelni zawodowych prowadzenie kształcenia specjalistycznego.

¹ Tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 742 ze zm., dalej: u.P.s.w.n. albo jako ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wyliczenie to eksponuje rolę uczelni jako podmiotów, na których spoczywa podstawowy ciężar realizacji zadań w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki. Podkreślenia wymaga fakt, że przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z przyjętą w niej systematyką, nie definiują wprost uczelni, a jedynie w art. 9 stanowią, że uczelnia jest autonomiczną jednostką posiadającą osobowość prawną, prowadzącą studia na co najmniej jednym kierunku. Przyjęcie, odmiennego niż w poprzedniej ustawie systemowej², założenia, zgodnie z którym podstawowe pojęcia używane w ustawie nie są co do zasady definiowane, powinno być poddane dalszej analizie³. Jednak mimo braku legalnej definicji uczelni, pojęcie to nie budzi istotnych wątpliwości interpretacyjnych, można uznać obowiązujące w tym zakresie przepisy za wystarczające do prawidłowego ich stosowania. Przy tak szerokim zakresie podmiotowym uczelni funkcjonujących w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki i tak szerokim spektrum ich zadań jest rzeczą oczywistą, że system podmiotów określonych ogólnie pojęciem „uczelni” jest wewnętrznie zróżnicowany. Obecnie ustawodawca przyjmuje w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dwie podstawowe, dychotomiczne i nie powiązane ze sobą klasyfikacje, uczelnie publiczne i niepubliczne oraz uczelnie akademickie i zawodowe⁴.

Kolejne klasyfikacje uczelni, które zaczęły funkcjonować po wejściu w życie przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, są wynikiem realizacji jej przepisów wprowadzających w ramach polityki naukowej państwa programy doskonałości uczelni, w szczególności program „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”, którego celem jest podniesienie międzynarodowego znaczenia działalności uczelni, oraz program „Regionalna inicjatywa doskonałości”, którego celem jest umocnienie znaczenia działalności uczelni w dyscyplinach naukowych lub artystycznych określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki⁵.

W kontekście rodzajów uczelni warto zwrócić również uwagę na ich nazewnictwo, zwłaszcza że ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, podobnie jak poprzednia regulacja, określiła wymagania związane ze stosowaniem dodatkowej nazwy uczelni. Nazwy te zostały określone w literaturze przedmiotu jako nazwy zastrzeżone⁶, bowiem ich podstawowym celem była ochrona tradycyjnie występujących nazw własnych uczelni akademickich⁷. Obecnie obowiązująca ustawa systemowa w swoim pierwotnym brzmieniu wprowadziła ograniczenia posługiwania się określonymi nazwami, wiążąc je ze spełnieniem ustawowych wymogów ograniczających się zasadniczo do kategorii naukowych dyscyplin w poszczególnych uczelniach, a więc do wyników ewaluacji jakości działalności naukowej. Pierwotnie prawodawca objął swoistą ochroną tylko trzy nazwy, którymi mogą posługiwać się wyłącznie uczelnie akademickie, tj. „akademia”, „politechnika” oraz „uniwersytet”. Natomiast ustawą z dnia z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę

² Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.

³ Szerzej na ten temat zob. T. Jędrzejewski, *Uczelnie*, w: *Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, red. J. Woźnicki, Warszawa-Toruń 2020

⁴ Szerzej na ten temat P. Rączka i T. Jędrzejewski, *Rodzaje i nazwy uczelni w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki*, *Studia Iuridica Toruniensia* 2023, t. 31, nr 2, s. 335–349

⁵ Szerzej na ten temat zob. T. Jędrzejewski, *Uczelnie*, w: *Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, red. J. Woźnicki, Warszawa-Toruń 2020

⁶ R. Biskup, w: *Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz*, red. M. Pyter, Warszawa 2012, s. 36

⁷ J. Woźnicki, [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 83

– Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁸ poszerzono katalog nazw zastrzeżonych o akademię nauk stosowanych⁹.

Dla potrzeb przedmiotowego opracowania istotny jest również fakt, że prawodawca w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce używa sformułowania uczelnia zagraniczna, nie definiując tego pojęcia. Dlatego też w literaturze przedmiotu podkreśla się, że każda uczelnia mająca siedzibę poza Rzeczpospolitą Polską ma możliwość utworzenia uczelni albo swojej filii na jej terenie. Również prawodawstwo Unii Europejskiej, z uwagi na autonomię państw członkowskich w tym zakresie, nie wprowadza w tym obszarze żadnych ograniczeń co do możliwości tworzenia uczelni lub jej filii na terenie innego państwa. Biorąc powyższe pod uwagę ustalenie statusu uczelni musi nastąpić na podstawie prawa właściwego dla jej siedziby¹⁰. Należy także podkreślić, że w myśl art. 8 ust. 2 u.P.s.w.n., ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie stosuje się do uczelni i filii utworzonych przez uczelnie zagraniczne z jednym wyjątkiem, tj. art. 47, który określa wymogi ich utworzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Będą one działać według prawa właściwego dla siedziby uczelni zagranicznej. Jak podkreśla się w literaturze uczelnia utworzona przez uczelnię zagraniczną jest oddzielną kategorią uczelni, która może funkcjonować na terenie RP.

Podkreślenia wymaga także fakt, że prawodawca konsekwentnie rezygnuje z definiowania w akcie normatywnym również użytego w ustawie sformułowania filia uczelni, co ma istotne znaczenie z uwagi na możliwość tworzenia filii uczelni zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Próbę zdefiniowania filii należy oprzeć na obowiązującej regulacji, a w szczególności przepisie art. 9 ust. 4 u.P.s.w.n., zgodnie z którym uczelnia prowadzi działalność w swojej siedzibie, a w przypadku, gdy siedziba znajduje się na obszarze związku metropolitalnego - na tym obszarze. Przy czym uczelnia może prowadzić działalność poza siedzibą albo tym obszarem - w swojej filii. Oznacza to de facto, że filia to jednostka organizacyjna uczelni prowadząca działalność poza jej siedzibą (miejscowością) albo związkiem metropolitalnym, na obszarze, którego uczelnia ma swoją siedzibę.

⁸ Dz.U. z 2021 r., poz. 1630

⁹ Szerzej na ten temat P. Rączka i T. Jędrzejewski, Rodzaje i nazwy uczelni w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki, *Studia Iuridica Toruniensia* 2023, t. 31, nr 2, s. 335–349

¹⁰ T. Kocoł, [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146

Podstawy prawne tworzenia uczelni zagranicznych i ich filii w Polsce

Utworzenie uczelni zagranicznej lub jej filii w Polsce odbywa się na podstawie art. 47 u.P.s.w.n., zgodnie z którym uczelnia zagraniczna może tworzyć uczelnie lub filie z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przy czym utworzenie uczelni lub filii wymaga pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Ministra Edukacji i Nauki), wydanego po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych (Ministra Spraw Zagranicznych) i Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz pozytywnej oceny agencji oceniającej jakość kształcenia uznawanej przez władze państwa, w którym ma siedzibę ta uczelnia, albo agencji zarejestrowanej w Europejskim Rejestrze Instytucji Działających na rzecz Zapewniania Jakości w Szkolnictwie Wyższym (EQAR) lub agencji innego państwa, której oceny są uznawane przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Ratio legis przytoczonej regulacji prawnej jest związane z zasadą respektowania suwerenności państwa, a w tym obowiązkiem stosowania się do wymogów polskiego prawa działających na jego terytorium podmiotów tworzonych przez zagraniczne uczelnie. Jeśli więc uczelnia zagraniczna zamierza utworzyć uczelnię lub filię w Polsce, to warunki z tym związane muszą być analogiczne, jak dla uczeni publicznych i niepublicznych tworzonych odpowiednio aktem właściwego organu państwa, albo w drodze decyzji administracyjnej i wpisem do rejestru publicznego. Dodatkowo dotyczą one także wymagań wynikających z uwarunkowań międzynarodowych ze względu na zagraniczny charakter uczelni ubiegającej się o pozwolenie na utworzenie uczelni lub filii¹¹.

Podmiotami uprawnionymi do utworzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uczelni zagranicznych lub ich filii są wyłącznie uczelnie zagraniczne¹². Należy podkreślić, że brzmienie przepisu wskazuje, że tych uczelni lub filii uczelni zagranicznej może być więcej niż jedna¹³.

Ustawodawca określił dwa warunki utworzenia przez uczelnię zagraniczną uczelni lub filii w Polsce, które muszą być spełnione kumulatywnie. Po pierwsze uzyskanie pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Ministra Edukacji i Nauki) wydanego po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych (Ministra Spraw Zagranicznych) oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Po drugie uzyskanie pozytywnej oceny agencji oceniającej jakość kształcenia uznawanej przez władze państwowe, w którym ma siedzibę ta uczelnia, albo agencji zarejestrowanej w Europejskim Rejestrze Instytucji Działających na rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym lub agencji innego państwa, której oceny uznawane są przez Polską Komisję Akredytacyjną. Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu konstrukcja przepisu określającego przesłanki utworzenia przez uczelnię zagraniczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uczelni lub filii uczelni zagranicznej jest błędna, bowiem druga przesłanka, tj. uzyskanie pozytywnej oceny agencji oceniającej

¹¹ J. Woźnicki, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 176-177

¹² J.M. Zieliński [w:] H. Izdebski, J.M. Zieliński, Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, Warszawa 2019, s. 124

¹³ J. Woźnicki, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 176

akość kształcenia uznawanej przez władze państwowe, w którym ma siedzibę ta uczelnia, albo agencji zarejestrowanej w Europejskim Rejestrze Instytucji Działających na rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym lub agencji innego państwa, której oceny uznawane są przez Polską Komisję Akredytacyjną powinna być warunkiem wydania pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Ministra Edukacji i Nauki) na utworzenie uczelni lub filii uczelni zagranicznej, a nie warunkiem utworzenia uczelni lub filii¹⁴.

W ramach pierwszej przesłanki minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki) wydaje decyzję administracyjną w sprawie pozwolenia na utworzenie uczelni lub filii z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Postępowanie administracyjne w tej sprawie prowadzone jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵. Jednak na mocy art. 48 u.P.s.w.n. ustawodawca wyłączył stosowanie do przedmiotowych postępowań trzech grup przepisów regulujących ogólne postępowanie administracyjne. W pierwszej kolejności wyłączono stosowanie przepisów dotyczących terminów załatwiania spraw, co obejmuje terminy załatwiania spraw administracyjnych, regulację określającą obowiązki organu w przypadku niezakończona sprawy w terminie oraz możliwość wniesienia ponaglenia, rozumianego jako środek zaskarżenia w przypadku bezczynności lub przewlekłości postępowania. Wyłączeniem objęto także obowiązek informowania strony o przesłankach zależnych od niej, które nie zostały spełnione lub wykazane, a których brak może prowadzić do wydania decyzji negatywnej, niezgodnej z żądaniem strony oraz prawo do złożenia dodatkowych dowodów w celu wykazania spełnienia wyżej wymienionych przesłanek. I wreszcie wyłączono przepisy kodeksowe dotyczące mediacji¹⁶. Tak, jak w przypadku pierwszych dwóch grup wyłączonych przepisów, można mieć istotne zastrzeżenia co do naruszenia procesowych gwarancji stron postępowania, to w trzecim przypadku wyłącznie jest zasadne merytorycznie, bowiem przedmiotowe postępowanie prowadzi do jednostronnego władczego rozstrzygnięcia opartego na normie niestanowiącej podstawy do uznania administracyjnego.

Jak już wskazano, drugą przesłanką jest pozytywna opinia dotycząca kształcenia przez uczelnię zagraniczną tworzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uczelnię lub filię. Opinia ta może być wydana przez agencję oceniającą jakość kształcenia uznawaną przez władze państwa, w którym ma siedzibę ta uczelnia, albo agencję zarejestrowaną w Europejskim Rejestrze Instytucji Działających na rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym (EQAR) lub agencję innego państwa, której oceny są uznawane przez Polską Komisję Akredytacyjną. Przy czym weryfikacja, czy podmiot wydający opinię rzeczywiście jest agencją oceniającą kształcenia oraz czy posiada uprawnienie do wydania przedmiotowej opinii, powinno nastąpić w wyniku oceny charakteru instytucji, której dokonać ma de facto minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki) prowadzący postępowanie administracyjne w sprawie. Natomiast Europejski Rejestr Instytucji Działających na rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym (EQAR) jest międzynarodowym stowarzyszeniem non-profit utworzonym na mocy prawa belgijskiego. Wpis do rejestru daje rękojmię prawidłowego wykonywania zadań przez agencje działające na rzecz jakości kształcenia i spełniania przez nie standardów europejskich. I wreszcie należy dodać, że obecnie Polska Komisja Akredytacyjna nie prowadzi z uwagi na brak podstawy prawnej rejestru innych agencji, natomiast jest stroną umów bilateralnych z agencjami (podmiotami) akredytującymi z państw nieobjętych rejestrem EQAR.

¹⁴ T. Kocoł, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146

¹⁵ Tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 775

¹⁶ J. Woźnicki, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 177-178

Uczelnie zagraniczne i ich filie funkcjonujące w Polsce

Dwanaście polskich uczelni posiada uprawnienia do kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (patrz rozdział 5). Część z nich kształci na kilku kierunkach. Uczelnie zagraniczne wykazują mniejsze zainteresowanie tworzeniem swoich filii w Polsce. W latach 2014-2019 do MNiSW (obecnie MEiN) wpłynęło siedem wniosków w sprawie utworzenia filii uczelni zagranicznej w Polsce. Jedynie trzy z nich spełniały warunki formalne. Dwa postępowania zakończyły się wydaniem decyzji pozytywnej. Dla porównania, w tym samym czasie polskie uczelnie otrzymały 24 uprawnienia do prowadzenia studiów za granicą¹⁷.

Obecnie w Polsce tylko dwie uczelnie zagraniczne otworzyły swoją filię. Są to Uniwersytet Coventry we Wrocławiu oraz Kijowski Uniwersytet Medyczny w Bytomiu.

Uniwersytet Coventry we Wrocławiu działa od 20 września 2020 r., na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (Coventry University korporacja szkolnictwa wyższego oddział w Polsce, nr KRS: 0000809709). Oferuje studia uniwersyteckie w systemie brytyjskim, prowadzone w języku angielskim, zapewniając brytyjski program nauczania na studiach licencjackich na kierunkach: psychologia stosowana, zarządzanie lotnictwem, informatyka, przetwarzanie danych w chmurze, cyberbezpieczeństwo, zarządzanie finansami i rachunkowość oraz studia MBA¹⁸.

Kijowski Uniwersytet Medyczny w Bytomiu działa od października 2022 r., na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (Prywatna placówka szkolnictwa wyższego „Kijowski Uniwersytet Medyczny” oddział w Polsce, nr KRS: 0000993215). Władze Uniwersytetu, w odpowiedzi na rosyjską agresję w Ukrainie, kierując się celem zapewnienia ciągłego szkolenia dla przyszłych lekarzy zdecydowały się na otwarcie oddziału w Polsce. Studenci kształceni są na trzech kierunkach: medycyna, stomatologia i farmacja. W planach Uniwersytetu jest jednak nabór w roku akademickim 2024/2025 na kolejne trzy: fizjoterapia, pielęgniarstwo i psychologia kliniczna (studia podyplomowe). Kijowski Uniwersytet Medyczny kształci w Polsce zgodnie z ukraińskimi programami kształcenia w języku ukraińskim oraz angielskim. Studenci otrzymują dyplom ukraińskiej uczelni i co za tym idzie uprawnienia medyczne do uprawiania zawodu w tym kraju. Aby leczyć w Polsce konieczne jest uzyskanie nostryfikacji¹⁹.

Jako główną przyczynę braku zainteresowania zagranicznych (w szczególności zachodnich) uczelni naszym krajem większość ekspertów zgodnie wskazuje na kwestie odpłatności za studia. Są to kwoty nieosiągalne dla wielu osób, które pragną podjąć studia, w szczególności,

¹⁷ <https://www.rp.pl/prawo-dla-ciebie/art9173871-coventry-university-we-wroclawiu-pierwsza-zagraniczna-uczelnia-otwiera-filie-w-polsce> (dostęp 24.08.2023 r.)

¹⁸ <https://www.coventry.ac.uk/wroclaw/study/full-time/> (oferta na rok akademicki 2023/24; dostęp 25.08.2023 r.)

¹⁹ <https://chorzow.naszemiasto.pl/kijowski-universytet-medyczny-na-slasku-polski-kampus/ar/c5-9444259> (dostęp: 10.09.2023 r.)

gdy zestawimy je z czesnym na polskich uczelniach. Dodatkowo skomplikowane, często zmieniające się otoczenie prawne sektora szkolnictwa wyższego oraz rozbudowany system podatkowy sprawiają, że ważne jednostki naukowe i dydaktyczne nie interesują się otwieraniem u nas swoich filii.

„Na pewno obecność w naszym kraju filii dobrych zagranicznych uczelni byłaby z korzyścią dla studentów. Mieliby wówczas dostęp do renomowanych szkół wyższych bez wyjeżdżania za granicę, tj. z pominięciem kosztów utrzymania w innym kraju. Poznaliby inne metody nauczania. Mogliby wybierać oferty uczelni, które im bardziej odpowiadają” – prof. Jerzy Pisuliński, dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego²⁰.

Wydaje się, że na obecnym etapie rozwoju gospodarczego naszego kraju, dążąc do jak najszerszego umiędzynarodowienia kształcenia oraz umożliwienia studentom zdobycia zagranicznych dyplomów i kwalifikacji, warto rozwijać programy studiów wspólnych (patrz rozdział 6).

²⁰ <https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1403020,polska-uczelnie-zagraniczne-studenci.html>
(dostęp 24.08.2023 r.)

Uprawnienia polskich uczelni do prowadzenia studiów poza granicami Polski

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stanowi podstawę do prowadzenia studiów poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie bowiem z art. 57 ust. 1 u.P.s.w.n. utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie²¹ i profilu²² poza siedzibą wymaga uzyskania pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki ministra. Natomiast art. 57 ust. 2 u.P.s.w.n., zgodnie z którym utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu za granicą wymaga pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Ministra Edukacji i Nauki), wydanego po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych (Ministra Spraw Zagranicznych), wprowadza de facto dodatkowy wymóg dla wydania pozwolenie, którego przedmiotem jest prowadzenie studiów poza siedzibą uczelni za granicą. Stanowi on także podstawę wydania pozwolenia na utworzenie studiów poza siedzibą uczelni, ale wyłącznie za granicą. Warto wskazać, że literaturze przedmiotu pojawiło się stanowisko, zgodnie z którym przepis ten stanowi wyjątek od zasady wynikającej z art. 9 ust. 4 u.P.s.w.n., w myśl której uczelnia prowadzi działalność w swojej siedzibie, a w przypadku gdy siedziba znajduje się na obszarze związku metropolitalnego - na tym obszarze. Uczelnia może prowadzić działalność poza siedzibą albo tym obszarem – w swojej filii²³.

Ustawodawca wskazał, że do postępowań w sprawie wydania pozwolenia na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu za granicą odpowiednio stosuje się art. 54 u.P.s.w.n. regulujący w ogóle wydawanie pozwoleń na utworzenie studiów oraz art. 55 u.P.s.w.n. dotyczący przesłanek odmowy wydania pozwolenia na utworzenie studiów. W literaturze przedmiotu można spotkać stanowisko, zgodnie z którym w przypadku pozwolenia na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu za granicą nie ma możliwości zastosowania ani odpowiedniego, ani wprost art. 56 u.P.s.w.n., stanowiącego podstawę prawną do cofnięcia pozwolenia na utworzenie studiów. Właściwy minister nie ma takiego uprawnienia²⁴. Wydaje się jednak, że pogląd ten nie jest uzasadniony, bowiem odpowiednie zastosowanie art. 54 i 55 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce dotyczy uzyskania pozwolenia, a nie jego posiadania, a przepis art. 56 jest podstawą do cofnięcia przez właściwego ministra każdego pozwolenia w przypadku spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie.

²¹ Zgodnie z art. 64 ust. 1 u.P.s.w.n. studia są prowadzone na poziomie: 1) studiów pierwszego stopnia; 2) studiów drugiego stopnia; 3) jednolitych studiów magisterskich.

²² Zgodnie z art. 64 ust. 2 u.P.s.w.n. studia są prowadzone na profilu: 1) praktycznym, na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne; 2) ogólnoakademickim, na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową.

²³ J.M. Zieliński, [w:] H. Izdebski, J.M. Zieliński, Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, Warszawa 2019, s. 137

²⁴ A. Leszczyński, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 175

Należy wskazać, że pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu za granicą, analogicznie jak na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydaje się na wniosek uczelni. Wniosek składa się nie później niż 6 miesięcy przed planowanym rozpoczęciem prowadzenia studiów. Postępowanie administracyjne w sprawie prowadzi minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki). W toku postępowania zasięga on opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sprawie spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni, ministra nadzorującego uczelnię, o ile minister nadzorujący nie jest on ministrem prowadzącym postępowanie, np. Minister Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw zdrowia (Ministra Zdrowia) w przypadku studiów na kierunkach lekarskim, lekarsko-dentystycznym i farmacja. Należy podkreślić, że zgodnie z istotą opinii, wyrażone przez wskazane organy opinie nie mają charakteru wiążącego dla prowadzącego postępowanie organu. Dodatkowo pozwolenie na utworzenie studiów na kierunkach pielęgniarstwo lub położnictwo na określonym poziomie może być wydane uczelni posiadającej akredytację udzieloną przez ministra właściwego do spraw zdrowia (Ministra Zdrowia) po przeprowadzeniu postępowania akredytacyjnego przez Krajową Radę Akredytacji Szkół Pielęgniarek i Położnych, potwierdzoną certyfikatem, na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej²⁵. Natomiast w przypadku, gdy studia mają być prowadzone za granicą, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki) zasięga dodatkowo opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych (Ministra Spraw Zagranicznych). W tym przypadku wydanie negatywnej obliguje organ prowadzący postępowanie do odmowy wydania pozwolenia na utworzenie studiów, bowiem zgodnie z art. 57 ust. 2 warunkiem wydania pozwolenia jest uzyskanie pozytywnej opinii. Należy wskazać, że ustawodawca wypacza w tym przypadku instytucję opinii, która ze swej istoty może być albo pozytywna, albo negatywna, zaś opinia pozytywna jest de facto równoznaczna z udzieleniem zgody. Obie te regulacje wydają się niespójne.

Negatywna opinia ministra właściwego do spraw zagranicznych (Ministra Spraw Zagranicznych) to nie jedyna podstawa odmowy wydania pozwolenia na utworzenia studiów, bowiem minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki) odmawia (obligatoryjnie) wydania pozwolenia na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, bez zasięgnięcia opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jeżeli według stanu na dzień złożenia wniosku rektor nie wprowadził do systemu POL-on danych studentów, nauczycieli akademickich i osób ubiegających się o nadanie stopnia naukowego doktora, uczelnia posiada zaległości podatkowe, z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, innych danin publicznych lub została wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego, uczelnia została postawiona w stan likwidacji, uczelnia posiada wymagalne zobowiązania wobec Skarbu Państwa z tytułu subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki lub dotacji, uczelnia publiczna jest objęta programem naprawczym i brak jest ekonomicznego uzasadnienia dla wydania pozwolenia lub uczelnia nie realizuje wniosków lub zaleceń sporządzonych w wyniku kontroli właściwego ministra dotyczącej zgodności działania z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych oraz w okresie 2 lat przed złożeniem wniosku o wydanie pozwolenia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki cofnął uczelni pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku przyporządkowanym do tej samej dyscypliny. Korzystając z uznania administracyjnego minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki) może odmówić wydania pozwolenia, jeżeli według stanu na dzień złożenia wniosku kształcenie na studiach na danym kierunku nie odpowiada potrzebom społeczno-gospodarczym.

²⁵Dz. U. z 2022 r. poz. 2702 ze zm.

Postępowanie administracyjne w sprawie pozwolenia na utworzenie studiów prowadzone jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁶. Jednak na mocy art. 58 u.P.s.w.n. ustawodawca wyłączył stosowanie do przedmiotowych postępowań dwóch grup przepisów regulujących ogólne postępowanie administracyjne. W pierwszej kolejności wyłączono stosowanie przepisów dotyczących terminów załatwiania spraw, w znaczeniu wcześniej wskazanym. Po drugie wyłączeniem objęło także przepisy kodeksowe dotyczące mediacji. Konsekwencja tych wyłączeń powinna być oceniana tak samo, jak w przypadku postępowań w sprawie utworzenia uczelni zagranicznych lub filii w Polsce.

Warto zauważyć, że w przypadku prowadzenia przez uczelnię studiów z naruszeniem przepisów art. 57 u.P.s.w.n. minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Minister Edukacji i Nauki) może na podstawie art. 431 ust. 1 pkt 1 nałożyć na nią karę administracyjną w wysokości do 100.000 zł. Jest to obecnie najwyższa możliwa do nałożenia na tej podstawie kara administracyjna. Karę do tej wysokości właściwy minister może nałożyć na uczelnię wyłącznie w przypadku prowadzenia studiów z naruszeniem przepisów dotyczących zasad tworzenia i prowadzenia studiów na określonych kierunkach, poziomach i profilach, zasad tworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu poza siedzibą uczelni lub za granicą oraz zasad prowadzenia studiów wspólnych²⁷.

²⁶ Tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 775

²⁷ T. Jędrzejewski, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 1189

Polskie uczelnie prowadzące studia poza granicami Polski

Obecnie trzynaście polskich uczelni posiada uprawnienia do prowadzenia studiów poza granicami kraju²⁸. Są to:

1. Uniwersytet w Białymstoku
2. Akademia Górnośląska im. Wojciecha Korfańtego w Katowicach
3. Społeczna Akademia Nauk w Łodzi
4. Staropolska Akademia Nauk Stosowanych w Kielcach
5. Akademia Humanitas w Sosnowcu
6. Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie
7. Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Warszawie
8. Akademia Jagiellońska w Toruniu
9. Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy
10. Akademia Ateneum w Gdańsku
11. Tarnowska Szkoła Wyższa Akademia Nauk Stosowanych
12. Collegium Humanum – Szkoła Główna Menedżerska w Warszawie
13. Akademia Finansów i Biznesu Vistula

W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną podstawowe informacje dotyczące wskazanych powyżej polskich uczelni, które prowadzą bądź prowadziły studia poza Polską, wraz ze wskazaniem aktualnie prowadzonych kierunków i poziomów studiów.

Odrębny akapit zostanie poświęcony Polskiemu Uniwersytetowi na Obczyźnie jako przykładowi instytucji prowadzącej kształcenie dla Polonii od ponad 80 lat, obecnie działającej w Londynie jako organizacja non profit charity.

Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku powstał na mocy decyzji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego RP (DSW-2-0412/ /JB/05 z dnia 25 kwietnia 2006 roku), Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP (BDG-0131-3409-06 z dnia 9 marca 2006 roku), rządu Republiki Litewskiej (uchwała 633 z dnia 19 czerwca 2007 roku) oraz Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy (Pozwolenie na studia Nr 002011 z dnia 8 sierpnia 2007 roku oraz Pozwolenie na studia Nr 002508 z dnia 4 września 2014). Według prawa litewskiego jednostka jest pierwszą filią uczelni zagranicznej na Litwie oraz pierwszym zamiejscowym wydziałem uczelni polskiej poza jej granicami. Co roku ponad

²⁸ <https://radon.nauka.gov.pl/dane/studia-prowadzone-na-okreslonym-kierunku> (dostęp 05.12.2023 r.)

stu absolwentów szkół polskich na Litwie podejmuje studia na kierunkach: ekonomia pierwszego i drugiego stopnia, informatyka, europeistyka oraz pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna²⁹.

Wydział Zamiejscowy Akademii Górnośląskiej im. Wojciecha Korfanteo w Katowicach (dawniej Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej) w Wiedniu powstał w 2008 roku na podstawie decyzji wydanych przez władze Republiki Austrii (Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung) oraz przez władze Rzeczypospolitej Polskiej (Ministerstwo Spraw Zagranicznych, a także Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – decyzja z dnia 09 maja 2008 r. sygn. DSW-2-05-4003-244/08). Oficjalnie swoją działalność Ośrodek zainaugurował 1 marca 2009 roku, kiedy to rozpoczęte zostały w nim zajęcia z pierwszym rocznikiem studentów. Wiedeńska oferta edukacyjna Akademii Górnośląskiej skierowana jest głównie do Polonii austriackiej i obejmuje studia na kierunku stosunki międzynarodowe (pierwszego stopnia) oraz dwusemestralne studia podyplomowe „Zarządzenie zasobami ludzkimi” i „Akademia e-marketingu”³⁰.

Spółeczna Akademia Nauk (dawniej Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania z siedzibą w Łodzi) utworzyła Wydział Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Londynie w roku 2008, następnie w roku 2012 oddział stał się Filią SAN. Głównym powodem powstania filii Społecznej Akademii Nauk w Londynie była potrzeba rynku, ze względu na dużą migrację Polaków po 2004 roku poza granice kraju. Obecnie uczelnia prowadzi studia pierwszego stopnia na kierunku kosmetologia³¹.

Staropolska Akademia Nauk Stosowanych (dawniej: Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach) jest ośrodkiem akademickim, który obecnie posiada 4 filie krajowe (Kielce, Myślenice, Bochnia i Tarnobrzeg) i 3 zagraniczne (Łuck, Lwów - Ukraina oraz Dublin - Irlandia). W filiach zagranicznych oferowane jest kształcenie na kierunku ekonomia (pierwszy stopień)³².

Akademia Humanitas w Sosnowcu w 2014 roku otworzyła zagraniczny Wydział Zamiejscowy w miejscowości Vsetin w Republice Czeskiej, który utworzony został w ścisłej współpracy z niepubliczną placówką edukacyjną Szkoła Średnia Kostka (Střední Škola Kostka), działającą na terenie miasta i powiatu Vsetin. Na początku 2016 r., decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, otrzymała również zgodę na utworzenie drugiego Wydziału Zamiejscowego w Pradze. W Vsetinie realizowane są studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku psychologia, natomiast w stolicy Republiki Czeskiej jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia³³.

Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych (MANS), do 2022 Wyższa Szkoła Menedżerska, posiadała Wydział Zamiejscowy im. Jana Amosa Komeńskiego w Karwinie (Republika Czeska), gdzie prowadziła studia pierwszego stopnia na kierunku pedagogika. Obecnie kształcenie poza granicami Polski nie jest prowadzone.

Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji (EWSPA) jest prywatną szkołą wyższą o profilu prawniczym afiliowaną przy Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Główna siedziba Uczelni znajduje się w Warszawie, a kształcenie prowadzone jest również:

²⁹ <https://wilno.uwb.edu.pl/wydzial/historia> (dostęp 29.09.2023 r.)

³⁰ <https://www.gwsh.pl/wieden/wieden-informacje-o-wydziale.html> (dostęp 29.09.2023 r.)

³¹ <https://san.edu.pl/londyn> (dostęp 29.09.2023 r.)

³² <https://stsw.edu.pl/#filie> (dostęp 30.09.2023 r.)

³³ https://www.humanitas.edu.pl/Uczelnia/Historia_i_misja/Historia#faq_tab_19327 (dostęp 30.09.2023 r.)

1. w Londynie (Zamiejscowy Wydział Prawa w Londynie) – wydział posiada uprawnienia do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku: prawo
2. w Brukseli (Zamiejscowy Wydział Administracji w Brukseli) – wydział posiada uprawnienia do prowadzenia jednolitych studiów pierwszego stopnia na kierunku: administracja europejska³⁴.

Akademia Jagiellońska w Toruniu (wcześniej Toruńska Szkoła Wyższa, w latach 2013–2022 Kolegium Jagiellońskie – Toruńska Szkoła Wyższa) w 2018 roku utworzyła Wydział Nauk Administracyjnych i Ekonomicznych w Uherské Hradiště (Republika Czeska), gdzie oferuje studia pierwszego stopnia na kierunku administracja oraz studia drugiego stopnia na kierunku administracyjno-ekonomicznym³⁵.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, w ramach Kolegium Nauk Stosowanych przy Instytucie Europejskim otrzymała uprawnienie do utworzenia filii w Ukrainie (Browary), gdzie prowadziła kształcenie na studiach pierwszego stopnia na kierunku logistyka. W związku z prowadzonymi działaniami wojennymi, uczelnia podjęła szereg działań wspierających studentów z Ukrainy studiujących w WSG w Bydgoszczy oraz Filiach Zamiejscowych³⁶. Obecnie uczelnia w Filii Browary kształci na kierunku ekonomia międzynarodowa (drugi stopień) w języku ukraińskim.

Akademia Ateneum w Gdańsku (wcześniej Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku) we współpracy z ISTRAD Instituto Superior De Estudios Linguisticos Y Traduccion prowadzi kształcenie w ramach kierunku lingwistyka stosowana (studia drugiego stopnia) w Filii Uczelni w Sewilli (Hiszpania)³⁷. Studia skoncentrowane są na nowych technologiach stosowanych w tłumaczeniu (new technologies applied to translation)³⁸.

Tarnowska Szkoła Wyższa Akademia Nauk Stosowanych (wcześniej Tarnowska Szkoła Wyższa z siedzibą w Tarnowie) posiadała Wydział Zamiejscowy w Ostrawie (Republika Czeska), gdzie prowadziła kształcenie na kierunku pedagogika specjalna (studia pierwszego stopnia). Obecnie kształcenie poza granicami Polski nie jest prowadzone³⁹.

Collegium Humanum – Szkoła Główna Menedżerska z siedzibą w Warszawie jest „młodą” niepubliczną szkołą wyższą, założoną w 2018 roku. Główna siedziba Uczelni znajduje się w Warszawie, a kształcenie prowadzone jest również w:

- Filii w Pradze (Czechy): studia pierwszego stopnia – zarządzanie, studia drugiego stopnia – zarządzanie
- Filii we Frydku-Mistku (Czechy): studia pierwszego stopnia – pedagogika; studia drugiego stopnia – pedagogika; studia pierwszego stopnia – praca socjalna; studia drugiego stopnia – praca socjalna

³⁴ <https://ewspa.edu.pl/home-2/wydzialy/> (dostęp 30.09.2023 r.)

³⁵ <https://www.fves.eu/files/usneseni-VSJ.pdf> (dostęp 30.09.2023 r.), <https://www.fves.eu/en/> (dostęp 30.09.2023 r.)

³⁶ http://bip.wsg.byd.pl/userfiles/files/28_02_2022%20US%20dzia%C5%82ania%20wspieraj%C4%85ce%20student%C3%B3w%20z%20Ukrainy.pdf oraz <http://bip.wsg.byd.pl/46-zalecenia-i-instrukcje-na-wypadek-zagrozen> (dostęp 30.09.2023 r.)

³⁷ <https://www.ateneum.edu.pl/o-uczelni/historia-uczelni/> (dostęp 30.09.2023 r.)

³⁸ https://mastradnologies.com/en/en_bases.html (dostęp 30.09.2023 r.)

³⁹ <https://www.tszw.edu.pl/uczelnia/wydzialy> (dostęp 30.09.2023 r.)

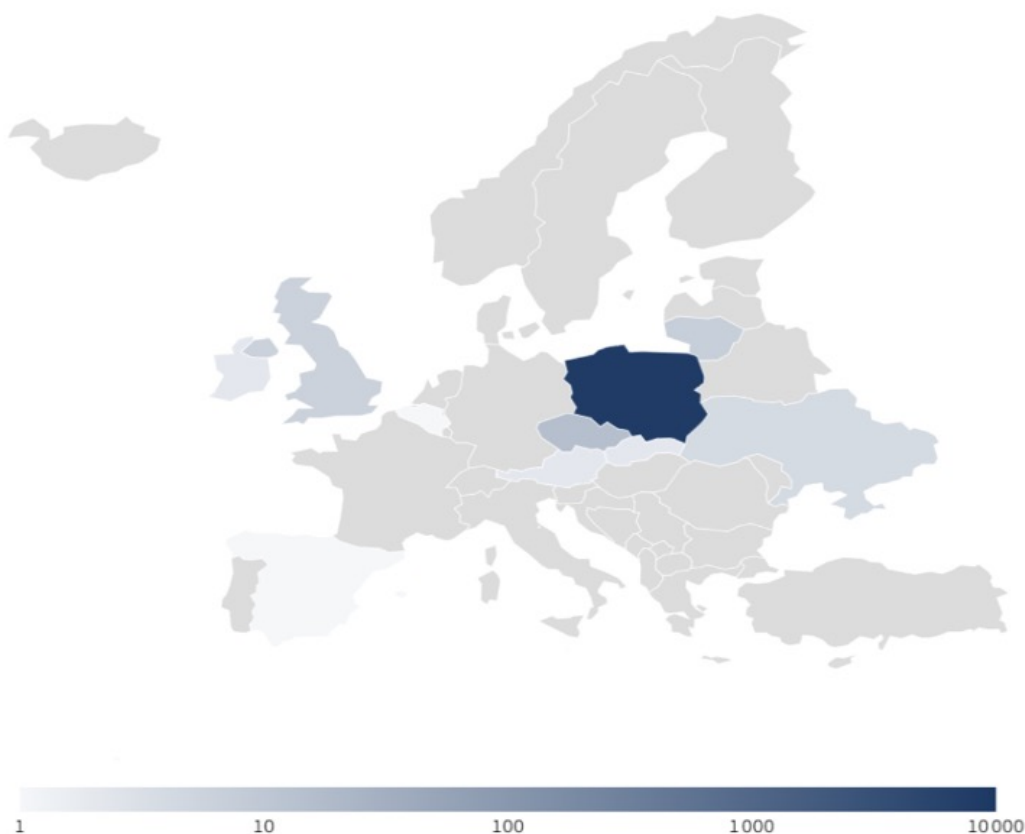
- Filii w Bratysławie (Słowacja): studia pierwszego stopnia – zarządzanie, studia drugiego stopnia – zarządzanie
- Filii w Andżanie (Uzbekistan): studia pierwszego stopnia – zarządzanie, studia drugiego stopnia – zarządzanie.

Collegium Humanum to pierwsza i dotychczas jedyna polska uczelnia, która uruchomiła filię w Azji.

Akademia Finansów i Biznesu Vistula na podstawie decyzji ministra z 2023 r. rozpoczęła kształcenie:

- W filii zagranicznej w Wiedniu (Austria): zarządzanie studia pierwszego stopnia
- W filii zagranicznej w Bristolu (Wielka Brytania): zarządzanie studia pierwszego stopnia.

Liczba kierunków studiów prowadzonych przez uczelnie i ich filie w innych państwach

Rys. 1. OPI: Liczba kierunków studiów prowadzonych przez uczelnie i ich filie w innych państwach, źródło: https://radon.nauka.gov.pl/raporty/Kierunki_2021_mapa (dane z 2021 r.) Na mapie nie pokazano kierunków studiów w państwach poza Europą. Są to kierunki prowadzone przez filię Collegium Humanum – Szkoły Głównej Menedżerskiej w Uzbekistanie.

Pod koniec 2021 roku filie zamiejscowe polskich zlokalizowane były w 16 miastach w 10 krajach (w tym dziewięciu europejskich oraz w Uzbekistanie). Kierunki, które mogły prowadzić jednostki zlokalizowane za granicą to: administracja, administracja europejska, ekonomia, europeistyka, informatyka, kierunek administracyjno-ekonomiczny, kosmetologia,

lingwistyka stosowana, logistyka, pedagogika, prawo, psychologia, stosunki międzynarodowe i zarządzanie. W ofercie dominowały studia pierwszego stopnia oraz kierunki studiów o profilu praktycznym. Były to przede wszystkim studia prowadzone tylko w języku polskim lub w językach innych niż polski i angielski. W Czechach wydziały zamiejscowe i filie polskich uczelni kształciły aż w pięciu miastach, w Ukrainie – w trzech⁴⁰. Filie zagraniczne dużo częściej zakładają uczelnie niepubliczne. Taką działalność prowadzi tylko jeden podmiot publiczny – Uniwersytet w Białymstoku⁴¹. Analizując rozkład filii zagranicznych, zwraca uwagę fakt, iż zakładane są głównie z regionach, w których istnieje spory odsetek Polonii (tj. Wielka Brytania, Czechy, Austria, Ukraina). Przyszłością mogą okazać się jednak regiony bardziej oddalone od Polski, tj. Azja Środkowa, gdyż uzyskanie polskiego dyplomu ukończenia studiów wyższych, który uznawany jest we wszystkich krajach EU oraz OECD, czyli prawie na całym świecie, to potencjalnie ogromna wartość dodana dla zagranicznych absolwentów⁴².

Zupełnie inny charakter ma Polski Uniwersytet na Obczyźnie (w skrócie PUNO) z siedzibą w Londynie o statusie organizacji non-profit, funkcjonujący jako polskie centrum edukacji i badań naukowych w Wielkiej Brytanii w oparciu o Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 grudnia 1952 r.⁴³, wydany na podstawie polskiej ustawy o szkołach akademickich z dnia 15 maja 1933 r. Jego historia sięga jednak już lat wojennych. Pod koniec 1939 r. w Paryżu założono Uniwersytet Polski za Granicą, a po upadku Francji Rząd RP na uchodźstwie w roku 1949 utworzył PUNO, kiedy to uniwersytet otrzymał tymczasowy statut, a w 1952 roku pełne prawa akademickie⁴⁴. Oprócz siedziby w Londynie powstały także filie: w Chicago, Monachium, Paryżu. To jedyny taki podmiot na świecie – funkcjonujący poza krajem, ale od początku swojej działalności kształcący po polsku i dla Polaków, uznawany i z sukcesem współpracujący z rodzimymi i zagranicznymi placówkami akademickimi. Po zakończeniu działalności Polskiego Rządu na emigracji w 1990 roku, Nadzwyczajne Zebranie Ogólne Profesorów PUNO uchwaliło zmianę statutu, na podstawie której wszystkie uprawnienia ministra do spraw edukacji przejął Senat, a uniwersytet został zarejestrowany w Charity Commission, jako organizacja charytatywna, podlegająca przepisom obowiązującym w Wielkiej Brytanii⁴⁵ (Charity Commission number: 298510⁴⁶). W dniu 6 lutego 1998 r. rząd polski w ustawie „O uznaniu stopni naukowych, dyplomów i tytułów zawodowych nadawanych przez Polski Uniwersytet na Obczyźnie” od dnia 1 września 1952 roku do dnia 22 grudnia 1990, uznał je jako równorzędne stopniom, dyplomom i tytułom nadawanym przez szkoły wyższe na terenie kraju. Idea systemowego wsparcia PUNO została poparta przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), która podjęła w tej sprawie stosowną uchwałę⁴⁷, gdyż podmiot nie jest w sposób stały wspierany przez Rzeczpospolitą. Niestety uniemożliwia to obecny charakter formalno-prawny instytucji. Z jednej strony PUNO nie jest uczelnią

⁴⁰ https://radon.nauka.gov.pl/raporty/Kierunki_2021_mapa (dostęp 04.11.2023 r.)

⁴¹ Warto także odnotować, że UAM w Poznaniu ma filię w Atenach - Polski Instytut Archeologiczny w Atenach, który prowadzi tam inną działalność niż studia.

⁴² <https://firma.rp.pl/azja-centralna/art37699861-czemu-warto-rozwazyc-otwieranie-filii-polskich-uczelni-w-azji-srodkowej-uzbekistan> (dostęp: 04.10.2023 r.)

⁴³ <https://old.puno.ac.uk/senat/statut/> (dostęp 01.10.2023 r.)

⁴⁴ Zob. więcej: Czubińska G., PUNO – niepodległa uczelnia polska poza Polską, [w:] Zeszyty Naukowe Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie, seria trzecia, nr 7, 2019 r. s. 171 – 176.

⁴⁵ http://www.kptnws.krakow.pl/materialy/II_Kongres/WF.pdf (dostęp 01.10.2023 r.)

⁴⁶ <https://register-of-charities.charitycommission.gov.uk/charity-search/-/charity-details/298510/contact-information> (dostęp 01.10.2023 r.)

⁴⁷ <https://www.britishpoles.uk/jedyny-polski-uniwersytet-za-granica-puno-utrzymuje-rodakow-w-kregu-naszej-kultury/> (dostęp 01.10.2023 r.)

w rozumieniu przepisów prawa polskiego, z drugiej zgodnie z prawem brytyjskim ma status organizacji charity (nie jest szkołą wyższą), nie jest nadzorowany przez Quality Assurance Agency for Higher Education i nie ma prawa do wydawania brytyjskich dyplomów ukończenia studiów⁴⁸.

PUNO oferuje obecnie ponad 20 kierunków krótkich form kształcenia - kursów, warsztatów, szkoleń, także online. Kluczowe, oferowane kierunki to: nauczanie języka i kultury polskiej poza Polską, coaching, mediacje i negocjacje, psychodietetyka czy psychologia stosowana. Oprócz nich prowadzone są także: psychologia biznesu w warunkach brexitu oraz zarządzanie opieką nad osobami starszymi. Działa również czteroletnie studium doktoranckie, przygotowujące do otwarcia przewodu doktorskiego (na uczelniach polskich i brytyjskich) z zakresu nauk społecznych oraz nauk humanistycznych oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku⁴⁹.

⁴⁸ W celu wsparcia PUNO w uregulowaniu sytuacji tej instytucji - w 2023 r. - na podstawie zarządzenia Ministra Edukacji Nauki powołany został Zespół ds. Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie. Zadaniem zespołu było opracowanie koncepcji działań, które mogą zostać podjęte przez organy władzy publicznej w zakresie wsparcia działalności Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie, zwanego dalej „PUNO”, w tym w szczególności przygotowanie propozycji rozwiązań prawnych w zakresie uregulowania statusu prawnego PUNO na gruncie przepisów regulujących system szkolnictwa wyższego i nauki, oraz propagowania jego dziedzictwa. W skład zespołu wchodziły osoby związane ze środowiskiem PUNO, pracownicy Ministerstwa Edukacji i Nauki, przedstawiciel Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie oraz wybrani eksperci. Zespół odbył posiedzenia w terminach: 16.02.2023 r., 26.04.2023 r., 5.06.2023 r., 10.07.2023 r. Efektem prac Zespołu jest opracowanie projektu ustawy o Instytucie Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie.

⁴⁹ <https://kurierwilenski.lt/2022/10/10/wspolczesnosc-polskiego-universytetu-na-obczyznie-w-londynie/> (dostęp 01.10.2023 r.)

Studia wspólne jako forma współpracy między uczelniami polskimi i zagranicznymi

Termin studiów wspólnych pojawił się w literaturze światowej w latach 70. XX w., choć z pewnością ta forma kształcenia akademickiego funkcjonowała o wiele wcześniej. Z najnowszego raportu dotyczącego umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego na świecie wydanego w 2019 r. przez *International Association of Universities (IAU)*⁵⁰ wynika, że największe doświadczenie w realizowaniu wspólnych programów studiów mają uczelnie z Ameryki Północnej. Studia w formie programów podwójnego lub wielokrotnego dyplomu są częściej realizowane niż studia kończące się uzyskaniem jednego wspólnego dyplomu i dotyczy to wszystkich poziomów kształcenia⁵¹.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w art. 60 reguluje możliwość prowadzenia studiów wspólnie z podmiotem zagranicznym (studia wspólne). Zgodnie z nim uczelnia może prowadzić studia wspólne z inną uczelnią, instytutem Polskiej Akademii Nauk, instytutem badawczym, instytutem międzynarodowym, zagraniczną uczelnią lub instytucją naukową na zasadach określonych w umowie pisemnej, zawartej pomiędzy stronami. Zasady współpracy przy prowadzeniu studiów wspólnych określa umowa zawarta w formie pisemnej, w której w szczególności ustala się podmiot lub podmioty właściwe w zakresie przeprowadzania rekrutacji, wprowadzania danych do systemu POL-on, otrzymywania środków finansowych na kształcenie studentów na studiach stacjonarnych oraz wydawania dyplomów⁵². W przypadku studiów wspólnych z podmiotem zagranicznym umowa ta powinna określać również zasady podejmowania i odbywania studiów przez obywateli uczelni partnerskich, a także podmiot przeprowadzający zewnętrzną ocenę jakości kształcenia (art. 249 ust. 1 u.P.s.w.n.). Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w art. 60 ust. 4 stanowi, iż absolwent studiów wspólnych może otrzymać dyplom wspólny⁵³. Nie ogranicza to możliwości wydania dwóch odrębnych dyplomów (przez każdy z podmiotów), co stanowi częstszą praktykę, gdyż w przypadku dyplomu wspólnego występują problemy związane z równoczesnym spełnieniem wymogów obowiązujących w krajach partnerów⁵⁴.

⁵⁰ G. Marinoni, *Internationalization of Higher Education: An Evolving Landscape, Locally and Globally*. IAU 5th Global Survey, International Association of Universities, 2019 r.

⁵¹ Zob. więcej: A. Pietrzak-Kirkiewicz, *Studia wspólne w Europie i na świecie* [w:] *Studia wspólne i podwójne Polska i świat*, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 32 i n.

⁵² Zob. więcej: M. Dokowicz, *Komentarz do art. 60*, [w:] J. Woźnicki (red.) *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Komentarz, Warszawa 2019 LEX, art. 60

⁵³ Jeśli wydaje go polska uczelnia, to zgodnie ze wskazanym przepisem art. 60 ust. 4 u.P.s.w.n – dokument ten musi spełniać wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 81 u.P.s.w.n w zakresie, o którym mowa w art. 81 pkt 9

⁵⁴ Badanie ankietowe przeprowadzone przez NAWA wykazało, iż tylko jedna uczelnia wydaje dyplom wspólny. Zob. więcej: M. Jewdokimow, B. Walczak, *Studia wspólne w Polsce w świetle badań empirycznych* [w:] *Studia wspólne i podwójne Polska i świat*, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 72

Na podstawie art. 60 ust. 2 u.P.s.w.n. uczelnia może prowadzić studia wspólne, jeżeli utworzyła te studia na podstawie art. 53 ust. 7 u.P.s.w.n. (kierunek studiów został przyporządkowany do dyscypliny albo dyscypliny wiodącej dla której uczelnia posiada kategorię naukową A+, A albo B+ albo w której została wyróżniona jakość kształcenia w ramach oceny kompleksowej, dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną) albo uzyskała pozwolenie ministra na ich utworzenie. Dodatkowo, na podstawie art. 60a u.P.s.w.n. uczelnie akademickie mogą prowadzić studia wspólne interdyscyplinarne (o których mowa w art. 53 ust. 8a u.P.s.w.n) z udziałem zagranicznej uczelni.

Inną formą współpracy między uczelniami, której rezultatem jest otrzymanie dyplomu uczelni zagranicznej przez absolwenta są umowy partnerskie/bilateralne. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie reguluje tej relacji, pozostawiając ją w zakresie autonomii uczelni. Zwykle ta forma współpracy polega na wydaniu absolwentom, którzy spełnią wymogi obu uczelni, dwóch dyplomów w ramach umowy zawartej pomiędzy polskim i zagranicznym podmiotem. Najczęściej związana ona jest z odbywaniem części kształcenia w uczelni partnerskiej, co determinuje, iż takie umowy dotyczą najczęściej studiów prowadzących do podobnych efektów uczenia się oraz podobnych treściowo i programowo⁵⁵. Jak wskazuje Agnieszka Pietrzak-Kirkiewicz: *z analizy danych zastanych – materiałów, publikacji, relacji z konferencji tematycznych, stron internetowych polskich szkół wyższych – wynika, że programy studiów wspólnych są coraz bardziej popularną, ale w porównaniu z wieloma państwami Europy i świata nadal niszową działalnością naszych uczelni*⁵⁶. Badanie ankietowe przeprowadzone przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w 2021 roku wykazało, iż niespełna 34 proc. uczelni (43 jednostki ze 127 badanych) prowadziło studia wspólne, z czego około dwóch trzecich (29 jednostek) w ciągu 5 lat poprzedzających badanie. Jak wskazuje analiza odpowiedzi na pytanie otwarte o przyczyny nieprowadzenia tych studiów, cztery uczelnie, które obecnie nie mają takich studiów, podejmowały w przeszłości nieskuteczne próby uruchomienia studiów wspólnych, a kolejne 13 planuje je uruchomić w przyszłości⁵⁷.

⁵⁵ M. Dokowicz, L. Kolisnyk, *Możliwości i uwarunkowania podejmowania współpracy na podstawie zawieranych umów przez uczelnie polskie z uczelniami ukraińskimi w zakresie kształcenia w warunkach ograniczeń wojennych i powojennych w Ukrainie*, Warszawa 2022 r., s. 22

⁵⁶ Zob. więcej: A. Pietrzak-Kirkiewicz, *Studia wspólne w Polsce. Wprowadzenie* [w:] *Studia wspólne i podwójne Polska i świat*, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 64 i n.

⁵⁷ M. Jewdokimow, B. Walczak, *Studia wspólne w Polsce w świetle badań empirycznych* [w:] *Studia wspólne i podwójne Polska i świat*, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 72

Studia wspólne

Typ uczelni		Tak, w ciągu ostatnich pięciu lat	Tak, dawniej niż pięć lat temu	Nie, nie uruchamialiśmy takich programów	Ogółem
Uniwersytet	n	6	5	6	17
	%	35.3%	29.4%	35.3%	100.0%
Uczelnia techniczna	n	10	2	4	16
	%	62.5%	12.5%	25.0%	100.0%
Uczelnia rolnicza	n	1	1	1	3
	%	33.3%	33.3%	33.3%	100.0%
Uczelnia ekonomiczna	n	4	1	8	13
	%	30.8%	7.7%	61.5%	100.0%
Uczelnia pedagogiczna	n	0	0	6	6
	%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
Uczelnia lub uniwersytet medyczny	n	2	0	5	7
	%	28.6%	0.0%	71.4%	100.0%
Akademia wychowania fizycznego	n	0	1	5	6
	%	0.0%	16.7%	83.3%	100.0%
Uczelnia artystyczna	n	0	0	11	11
	%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
Uczelnia teologiczna	n	0	0	2	2
	%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
Uczelnia resortu obrony narodowej lub resortu spraw wewnętrznych i administracji	n	1	0	2	3
	%	33.3%	0.0%	66.7%	100.0%
Wyższa szkoła zawodowa	n	3	3	30	36
	%	8.3%	8.3%	83.3%	100.0%
Pozostałe uczelnie	n	2	1	4	7
	%	28.6%	14.3%	57.1%	100.0%
Ogółem	n	29	14	84	127
	%	22.8%	11.0%	66.1%	100.0%

Rys. 2. Studia wspólne i podwójne wg. badania NAWA, źródło: Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 73.

Choć Polska nie jest liderem w zakresie studiów wspólnych, można znaleźć w tym obszarze duże sukcesy. Jednym z przykładów są programy studiów podwójnego dyplomu prowadzone od 2010 r. przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie (12 programów magisterskich i 4 licencjackie). Kierunki te odnoszą sukcesy na arenie międzynarodowej. Magisterski program podwójnego dyplomu realizowany z Technische Universität w Berlinie (TUB) zajmuje 62. miejsce na świecie w rankingu Eduniversal Best Masters Ranking 2019 w obszarze przedsiębiorczości⁵⁸. Innym przykładem realizacji studiów wspólnych jest uczestnictwo Uniwersytetu Warszawskiego w elitarniej międzynarodowej sieci Network on Humanitarian Action (NOHA), która zajmuje się rozwijaniem edukacji humanitarnej⁵⁹.

⁵⁸ Więcej o doświadczeniach i sukcesach SGH w prowadzeniu programów studiów podwójnego dyplomu oraz zestaw praktycznych porad dla uczelni zainteresowanych programem studiów wspólnych lub podwójnego dyplomu: I. Bergel, Dobre praktyki w ustanawianiu i realizacji programów podwójnego dyplomu w świetle dziesięcioletnich doświadczeń ich oferowania w SGH, w: K. Górak-Sosnowska, K. Kacperczyk, Umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego. Strategie, wyzwania i dobre praktyki, SGH, Warszawa 2020, s. 141

⁵⁹ A. Pietrzak-Kirkiewicz, Studia wspólne w Polsce. Wprowadzenie [w:] Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 66-67

Przygotowanie, organizacja i prowadzenie studiów wspólnych niewątpliwie stanowi duże wyzwanie organizacyjne dla uczelni. Wymaga bowiem współpracy władz uczelni oraz wielu pionów administracji, m.in. odpowiedzialnej za współpracę z zagranicą, organizację kształcenia na uczelni, zajmującej się obsługą studentów zagranicznych, obsługą prawną oraz informatyczną. Studia wspólne to elitarna i wymagająca forma nauki na uczelni, przyciągająca niewielkie grupy studentów otwartych na mobilność i ponoszenie dodatkowych nakładów finansowych na kształcenie. Podkreślić jednakże należy, iż zapewniają jednocześnie szereg korzyści tj. przejmowanie dobrych praktyk związanych z dydaktyką, podniesienie prestiżu i promocję uczelni, lepszą jakość nauczania. Przekładają się także na zacieśnienie współpracy naukowej z zagranicznymi partnerami, nie tylko w zakresie dydaktyki.

Jak wykazano w rozdziale trzecim niniejszej publikacji, obecnie nie ma dużego zainteresowania tworzeniem filii uczelni zagranicznych w Polsce. Aby umożliwić studentom zdobycie zagranicznych kwalifikacji i dyplomów oraz wzmacniać umiędzynarodowienie kształcenia, warto podjąć trud rozwijania studiów wspólnych.

Wnioski i rekomendacje w stosunku do relacji akademickich polsko-ukraińskich

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że wszystkie objęte analizą instytucje prawne wynikające z przepisów polskiego prawa, a dotyczące współpracy zagranicznej nie zawierają żadnych wymogów, które wyłączałyby możliwość korzystania z nich uczelnie ukraińskie. Jedynie od strategii działania tych uczelni zależy, czy w ogóle będą korzystały z analizowanych rozwiązań prawnych. Bez wątplenia wpływ na ich decyzje może mieć obecnie trwający konflikt zbrojny, który w znacznym stopniu utrudnia normalne funkcjonowanie uczelni ukraińskich. Wydaje się, że wynikające z przepisów Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce rozwiązania mogą stanowić, choćby okresową, formę wsparcia działalności uczelni na Ukrainie.

Praktyka pokazała, że możliwe jest zarówno tworzenie uczelni zagranicznych lub ich filii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak też prowadzenie studiów przez polskie uczelnie na Ukrainie. Podobnie może się dzieć w przypadku studiów wspólnych. Oczywiście jest to teza wynikająca z przepisów prawa polskiego i należałoby skonfrontować ją z analogicznym raportem, którego przedmiotem będzie prawo ukraińskie. Po stronie polskiej rekomendowana byłaby nowelizacja przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w celu doprecyzowania podniesionych wątpliwości interpretacyjnych.

Bibliografia

1. Bergel I. (2020), Dobre praktyki w ustanawianiu i realizacji programów podwójnego dyplomu w świetle dziesięcioletnich doświadczeń ich oferowania w SGH, [w:] K. Górak-Sosnowska, K. Kacperczyk, Umędzynarodowienie szkolnictwa wyższego. Strategie, wyzwania i dobre praktyki, SGH, Warszawa 2020.
2. Czubińska G. (2019), PUNO – niepodległa uczelnia polska poza Polską, [w:] Zeszyty Naukowe Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie, seria trzecia, nr 7, 2019 r. s. 171 – 176.
3. Dokowicz M. (2019), Komentarz do art. 60, [w:] J. Woźnicki (red.) Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2019 LEX, art. 60.
4. Dokowicz M., Kolisnyk L. (2022), Możliwości i uwarunkowania podejmowania współpracy na podstawie zawieranych umów przez uczelnie polskie z uczelniami ukraińskimi w zakresie kształcenia w warunkach ograniczeń wojennych i powojennych w Ukrainie, Warszawa https://www.ans.pw.edu.pl/content/download/2352/13381/file/RAPORT_NR_1_PL.pdf
5. Izdebski H., Zieliński J.M. (2019), Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, Warszawa.
6. Jędrzejewski T. (2020), Uczelnie, [w:] Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, red. J. Woźnicki, Warszawa-Toruń 2020 | <https://wydawnictwo.umk.pl/upload/files/OPEN%20ACCESS/Identyfikacja%20i%20uzasadnienie%20kierunk%C3%B3w%20regulacji%20OA.pdf>
7. Marinoni G. (2019), Internationalization of Higher Education: An Evolving Landscape, Locally and Globally. IAU 5th Global Survey, International Association of Universities.
8. NAWA (2022), Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa https://nawa.gov.pl/images/Aktualnosci/2022/Instytucje/3.nawa-www_20.05.pdf
9. OPI (2021), Kierunki studiów: rozmieszczenie geograficzne (uczelnie i ich filie) https://radon.nauka.gov.pl/raporty/Kierunki_2021_mapa
10. Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, red. M. Pyter, Warszawa 2012
11. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023
12. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019
13. Rączka P., Jędrzejewski T. (2023), Rodzaje i nazwy uczelni w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki. [w:] Studia Iuridica Toruniensia 2023, t. 31, nr 2, s. 335–349
14. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tekst jednolity, Dz.U. z 2023 r., poz. 742 ze zm.
15. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

1. <https://www.ateneum.edu.pl/o-uczelnihistoria-uczelni>
2. http://bip.wsg.byd.pl/userfiles/files/28_02_2022%20US%20dzia%C5%82ania%20wspieraj%C4%85ce%20student%C3%B3w%20z%20Ukrainy.pdf
3. <http://bip.wsg.byd.pl/46-zalecenia-i-instrukcje-na-wypadek-zagrozen>
4. <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/articles/osiemdziesiat-lat-niezalaznosci-polskiego-uniwrsytetu-na-obczyznie,29/details>
5. <https://www.britishpoles.uk/jedyny-polski-uniwrsytet-za-granica-puno-utrzymuje-rodakow-w-kregu-naszej-kultury>
6. <https://www.coventry.ac.uk/wroclaw/study/full-time/>
7. <https://chorzow.naszemiasto.pl/kijowski-uniwrsytet-medyczny-na-slasku-polski-kampus/ar/c5-9444259>
8. <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/uczelnie-z-uprawnieniami-do-ksztalcenia-pozza-granicami-rp>
9. <https://ewspa.edu.pl/home-2/wydzialy/>
10. <https://www.fves.eu/files/usneseni-VSJ.pdf>
11. <https://www.fves.eu/en/>
12. https://www.humanitas.edu.pl/Uczelnia/Historia_i_misja/Historia#faq_tab_19327
13. <https://www.gwsh.pl/wieden/wieden-informacje-o-wydziale.html>
14. http://www.kptnws.krakow.pl/materialy/II_Kongres/WF.pdf
15. <https://kurierwilenski.lt/2022/10/10/wspolczesnosc-polskiego-uniwrsytetu-na-obczyznie-w-londynie>
16. https://mastradnologies.com/en/en_bases.html
17. <https://old.puno.ac.uk/senat/statut>
18. <https://register-of-charities.charitycommission.gov.uk/charity-search/-/charity-details/298510/contact-information>
19. <https://www.rp.pl/prawo-dla-ciebie/art9173871-coventry-university-we-wroclawiu-pierwsza-zagraniczna-uczelnia-otwiera-filie-w-polsce>
20. <https://san.edu.pl/londyn>
21. <https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1403020,polska-uczelnie-zagraniczne-studenci.html>
22. <https://stsw.edu.pl/#filie>
23. <https://www.tszw.edu.pl/uczelnia/wydzialy>
24. <https://wilno.uwb.edu.pl/wydzial/historia>

Nota o autorach

DR TOMASZ JĘDRZEJEWSKI

Doktor nauk prawnych, kanclerz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, doradca prawny Komisji ds. Organizacyjnych i Legislacyjnych Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, członek Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP i Zespołu Ekspertów KRASP. Wcześniej nauczyciel akademicki w Katedrze Prawa Administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prodekan do spraw studenckich, organizator i kierownik studiów podyplomowych z zakresu administracji publicznej, kierownik studiów niestacjonarnych. Także etatowy i pozaetatowy członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu; członek zespołu UAM opracowującego założenia projektu Ustawy 2.0, wykładowca organizowanych przez Fundację Rektorów Polskich Szkół Zarządzania Strategicznego w szkolnictwie wyższym dla Rektorów, Kanclerzy i Kwestorów. Autor i współautor kilkudziesięciu prac z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, w tym w zakresie szkolnictwa wyższego, inicjator i współtwórca licznych wewnętrznych aktów normatywnych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w szczególności statutów i ich nowelizacji. Współautor opracowań na temat problematyki szkolnictwa wyższego oraz raportów nt. zmian w systemie szkolnictwa wyższego. Współautor publikacji „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz” wydanej pod redakcją prof. J. Woźnickiego przez wydawnictwo Wolters Kluwer.

ANNA MROZOWSKA-WYSZYŃSKA

Prawnik, przedsiębiorca, specjalista z zakresu ochrony danych osobowych oraz szkolnictwa wyższego. Członek Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP, współautorka opracowań na temat problematyki szkolnictwa wyższego oraz raportów nt. zmian w systemie szkolnictwa wyższego. Współautor publikacji „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz” wydanej pod redakcją prof. J. Woźnickiego przez wydawnictwo Wolters Kluwer. Były członek Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komisji Dyscyplinarnej przy RGNiSW, ekspert PO IR i PO WER przy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w latach 2017-2021. Wieloletni ekspert/sekretarz a obecnie Inspektor Ochrony Danych Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Obecnie wykładowca na Uniwersytecie WSB Merito w Poznaniu.

ZEZWAŁA SIĘ NA KOPIOWANIE, DYSTRYBUCJĘ, WYŚWIETLANIE
I UŻYTKOWANIE DZIEŁA I WSZELKICH JEGO POCHODNYCH
POD WARUNKIEM UMIESZCZENIA INFORMACJI O TWÓRCY.

OPRACOWANIE GRAFICZNE
I SKŁAD

workshop².pl